

ONTVANGEN 11 DEC. 2019

gemeente
voerendaal

60 686

Raadhuisplein 1
6367 ED Voerendaal
Postbus 23000
6367 ZG Voerendaal

T 045 – 575 33 99
F 045 – 575 11 95
E info@voerendaal.nl
W voerendaal.nl

Gemeenteraad Voerendaal

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk 56946	Voerendaal 20-november-2019
Onderwerp Uitvoeringsagenda Beschermd wonen en Opvang 2019-2020		Behandeld door Kim Voorjans	Bijlagen 1

19

Beste leden van de gemeenteraad van Voerendaal,

VERZONDEN 11 DEC. 2019

Middels deze brief informeren wij u over de uitvoeringsagenda 2019-2020 Opvang en Beschermd wonen Parkstad en Beekdaelen inclusief de acties en afspraken op het gebied van:

- Preventie, signalering en vroeginterventie
- Integrale toegang
- Opvang
- Transitie- en herstelondersteuning
- Wonen in de wijk
- Spreiden van voorzieningen

In het bijzonder betreft het:

1. Voorkomen uithuiszettingen door (voortzetting van de) afspraken met de corporaties ten aanzien van het signaleren van huurachterstanden, ten behoeve schuldhelpverlening.
2. Het inschrijven van burgers in de basisregistratie personen (BRP) van thuisloze burgers in de gemeente waar ze daadwerkelijk verblijven (geen onnodig beroep op de maatschappelijke opvang).
3. Het voor een vooraf afgesproken periode van enkele maanden toestaan van het verblijven bij een familielid of kennis, zonder dat dit consequenties heeft voor de uitkering van de logiesverlener (geen onnodig beroep op de maatschappelijke opvang).
4. Benutten van mogelijkheden van bijzondere bijstand om instroom in de maatschappelijke opvang te beperken en uitstroom te bevorderen
5. Maken van samenwerkingsafspraken tussen sociale diensten in Parkstad en Beekdaelen om stagnatie in inkomsten bij verhuizingen te voorkomen (voorkomen schulden)

6. Het spreiden van de maatschappelijke opvang- en beschermd wonen locaties binnen Parkstad en Beekdaelen
7. Het realiseren van Skeave Huse/containerwoningen: 1 per 10.000 inwoners (met uitzondering van de gemeente Landgraaf).

In 2018 hebben alle gemeenteraden van Parkstad de nota "Visie Opvang en Beschermd Wonen Parkstad" vastgesteld. Daarin is afgesproken dat de uitwerking zal plaatsvinden in de vorm van uitvoeringsagenda's. Dit is de eerste uitvoeringsagenda. Deze uitvoeringsagenda is voorbereid door een regiobrede werkgroep, in samenwerking met betrokken instellingen, adviesraden en cliënten.

Het advies van de landelijke commissie Toekomst beschermd wonen (commissie Dannenberg) is de aanleiding geweest van de door uw raad in maart 2018 vastgestelde Visie Opvang en Beschermd wonen Parkstad en van deze uitvoeringsagenda. Het advies van de commissie Dannenberg luidt als volgt:

1. Zorg voor een stabiele woonplek in de wijk, midden in de samenleving.
2. Maak spaarzaam gebruik van een beschermde woonvoorziening.
3. Organiseer persoonsgerichte zorg met focus op herstel en participatie.
4. Houd de herstelroute open, schrijf niemand af.
5. Organiseer de condities voor sociale inclusie:
 - Versterken van zelfmanagement, ervaringsdeskundigheid en informele zorg
 - Garanderen van langdurige begeleiding met flexibele intensiteit
 - Ondersteuningscontinuüm voor herstel en participatie
 - Een breed arsenaal van woonvarianten
 - Beschikbare en betaalbare wooneenheden
 - Laagdrempelige toegang tot zorgfuncties
 - Duurzaam samenwerken tussen gemeenten en zorgverzekeraars
 - Borgen van kwaliteit en vraaggerichtheid van ondersteuning.

De Commissie Dannenberg stelde ook voor om afstand te doen van de centrumgemeenteconstructie. Het ziet er nu naar uit, dat de centrumgemeenteconstructie voorlopig blijft voor het onderdeel maatschappelijke opvang. Voor het onderdeel beschermd wonen geldt een geleidelijke overgang en een overgangstraject van 10 jaar, te beginnen in 2022.

Regionale samenwerking

In een bestuurlijk overleg op 11 december 2018 hebben Rijk en gemeenten afgesproken dat alle regio's in 2019 concrete uitvoeringsafspraken maken ten aanzien van het bieden van passende ondersteuning van mensen die beschermd wonen of in de maatschappelijke opvang zitten.

Deze uitvoeringsagenda is daarvan het resultaat. Daarin is vastgelegd dat we blijven samenwerken op het dossier Opvang en Beschermd Wonen, om de lasten eerlijk te verdelen en de beste resultaten te behalen. De wijze waarop we samenwerken (verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeenten in de regio, de verdeling van het beschikbare budget) zal in 2020-2021 nog nader uitgewerkt worden.

Nadruk op preventie: voorkomen dat mensen in de opvang belanden. Gemeenten, en met name de sociale diensten, hebben hier een belangrijk rol in.

Een uithuiszetting veroorzaakt niet alleen veel leed, maar ook veel kosten. Zowel de uithuiszetting zelf, als daarna de opvang in de maatschappelijke opvang, brengt veel kosten met zich mee. Het tijdig signaleren van huurachterstanden en het acteren daarop, levert dus in veel opzichten een besparing op. Het was tot voor kort niet mogelijk om met forse huurschulden weer in aanmerking te komen voor een woning van een woningcorporatie (ook niet via Housing Parkstad). Dus deze mensen bleven vaak (noodgedwongen) lang in

de opvang. Inmiddels zijn met de corporaties afspraken gemaakt dat vanaf 1 januari 2020 huurschulden niet per definitie meer tot uitsluiting leidt. Deze afspraken worden vastgelegd in het Convenant Housing Parkstad, dat alle corporaties opnieuw moeten ondertekenen.

In Voerendaal worden huurachterstanden niet gemeld bij de gemeente. Maar probleemsituaties die tot uithuiszettingen (kunnen) leiden komen altijd aan bod in het netwerkoverleg. Via algemeen maatschappelijk werk worden signalen gedeeld over schulden bij WML en energieleveranciers. Op basis hiervan wordt zo effectief mogelijk ondersteuning geboden. Als er sprake is van een bijstandsuitkering wordt indien mogelijk de huur op de uitkering ingehouden.

Het verstrekken van briefadressen is ook een instrument om onnodig beroep op de opvang te voorkomen. Gemeenten sturen nog te vaak inwoners die thuisloos zijn geworden naar de centrumgemeente of naar de maatschappelijke opvang. Familie en kennissen willen soms best een tijdelijk onderdak verlenen aan iemand uit het eigen netwerk, maar gevolgen voor de uitkering weerhoudt hen hiervan. Gemeenten kunnen echter tijdelijk verblijf toestaan, zonder te korten op de uitkering. Dat is maatwerk, waarbij de omstandigheden gewogen moeten worden en goede begeleiding moet plaatsvinden om de tijdelijkheid te waarborgen. Op deze manier kan beroep op een opvangbed voorkomen worden.

Ook de inzet van bijzondere bijstand kan tot een flinke kostenbesparing leiden. Dat geldt zowel voor het beperken van de instroom in de opvang (voorkomen uithuiszetting), als het bevorderen van de uitstroom uit de opvang. Nu verblijven mensen regelmatig lang in de opvang omdat ze aan het sparen zijn voor borg en inrichtingskosten. Dat is onwenselijk en duur: een opvang bed kost circa 110 euro per dag.

Een andere actie die benoemd wordt is een betere samenwerking tussen de verschillende sociale diensten in Parkstad. Verhuizen van de ene naar de andere gemeente leidt voor mensen die een uitkering van de gemeente hebben vaak tot stagnatie in de uitkering, en daarmee tot financiële problemen die kunnen resulteren in dakloosheid. Om dit te voorkomen willen mensen soms niet verhuizen naar een andere gemeente. Dit is nadelig voor gemeenten waar een maatschappelijke opvangvoorziening is gevestigd (Heerlen en Landgraaf).

Verbetering van de opvang. Alternatieven voor de Klomp en Mijnsicht. Aandacht voor gezinnen en een alternatief voor personen waarvoor geen reguliere huisvesting mogelijk is.

Door intensievere begeleiding en het toevoegen van sociaalpsychiatrische expertise aan de Klomp is de doorstroming de afgelopen jaren aanzienlijk verbeterd en de gemiddelde bezetting afgenomen. Het is echter onmogelijk om in de Klomp structureel een rustige en veilige omgeving te creëren. Het gebouw leent zich daar niet voor. Destijds is gekozen voor situering van een dag- en nachtopvang (DNO) met gebruikersruimte in het centrum van de stad, vanwege het grote aantal harddruggebruikers dat zich rond het millennium in Heerlen ophield. Deze situatie is gelukkig gewijzigd. De huidige Klomp-cliënten zijn lang niet altijd harddruggebruikers. In toenemende mate zijn het mensen met een zware psychiatrische problematiek, die veel baat hebben bij een prikkelarme omgeving. Dat is de Klomp bepaald niet. Er wordt hard gewerkt aan afbouw van de Klomp. Daartoe is op persoonsniveau een inschatting gemaakt welke vorm van opvang/zorg nodig is, hoe dit gerealiseerd kan worden en welke kosten hiermee zijn gemoeid. Momenteel wordt druk gewerkt aan het uitwerken van de alternatieven. Zodra deze uitwerking gereed is, zal uw raad hierover geïnformeerd worden. Streven is sluiting van de Klomp in de zomer van 2020.

In pension Mijnsicht (Koraalgroep) worden dakloze jongeren opgevangen. Geconstateerd is dat ook deze groepsgewijze opvang niet langer voldoet. De doorstroom stagneert en de terugval is groot. Koraalgroep en Levanto hebben daarop een alternatief ontwikkeld, dat door Levanto uitgewerkt en geïmplementeerd zal worden. Daarbij zal gewerkt worden met kleine groepen, met de focus op training van zelfstandigheid en een snelle doorstroom naar reguliere huisvesting met ambulante begeleiding. Streven is om per 1 maart 2020 pension Mijnsicht te sluiten.

Momenteel verblijven af en toe gezinnen met kinderen in de opvang (Heugderlicht in Landgraaf). Moeders met kinderen kunnen naar de moederopvang, maar voor gezinnen met vaders hebben we geen passende opvang. In de transitie van de opvang kiezen we er voor om gezinnen met kinderen met voorrang regulier te

huisvesten in de wijk. Dit doen we door in te zetten op preventie: geen gezinnen met kinderen op straat. Als preventie toch niet gelukt is willen we gezinnen huisvesten in een reguliere ingerichte woning, een zogenaamde doorstroomwoning. Gemeenten inventariseren waar en hoe deze woningen beschikbaar gesteld kunnen worden. Met de maatschappelijke opvanginstellingen en de corporaties worden hierover regionale en lokale uitvoeringsafspraken gemaakt.

Voor enkele tientallen mensen in Parkstad is 'gewoon huisvesten' geen optie, voor hen creëren we oplossingen op maat in de vorm van Skeave huse. Dit vraagt een investering, maar is per saldo een besparing omdat deze mensen nu vaak veel kosten veroorzaken (schade aan huurwoningen e.d.). De vorm waarin kan verschillen, van wonen onder de rook van een zorginstelling tot een 'hutje op de hei', en van een vast huis tot een wooncontainer. Daarbij neemt elke gemeente haar deel naar rato van inwoneraantal.

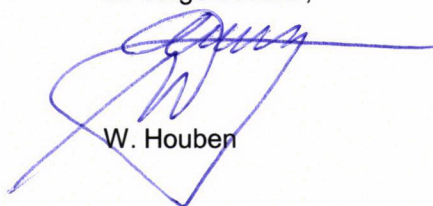
Op deze wijze spreiden we de lasten, want tot op heden zijn de opvang- en beschermd wonen locaties ongelijk verdeeld over Parkstad. Er is een concentratie in Landgraaf en Heerlen, en er zijn weinig tot geen voorzieningen in Kerkrade, Brunssum, Simpelveld en Voerendaal.

Voor een totaalbeeld van de uitvoeringsagenda beschermd wonen en opvang 2019-2020 verwijzen wij u graag naar de bijlage.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL,
de secretaris, de burgemeester,

H.H.M. Timmermans

W. Houben